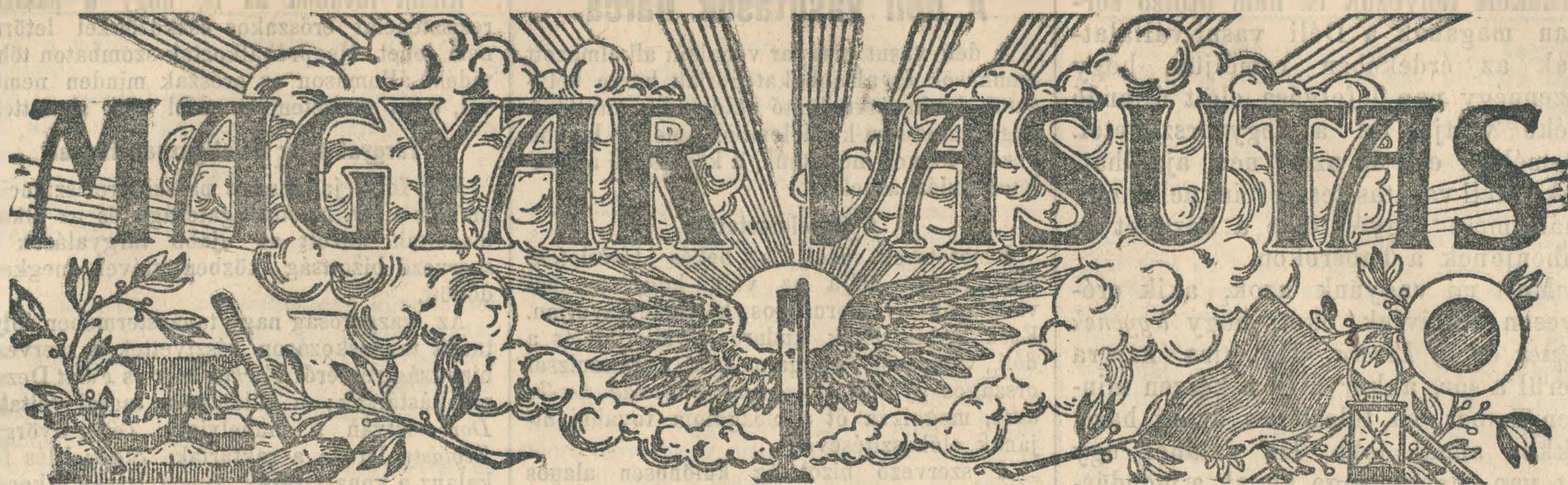

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz., I. em. 10,
 ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
 minden héten
 pénteken.

Előfizetési árak:
 Egy hóra — — — 40 (—80 kor.) | Félévre — — — 240 (480 kor.)
 Negyedévre — — — 120 (240 „) | Egyes szám — — — 10 (—20 „
 A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Figyelem, vasutasok!

Vasárnap, e hónap 24-én **Pécsett** és **Brassóban**, e hónap 31-én pedig **Aradon** lesz

nyilvános vasutas-gyűlés,

amely a *Kossuth* Ferenc által adott válasz és az ankéten történt árulások ellen fog tiltakozni. Gondoskodjanak testvéreink, hogy ezek a gyűlések hatalmas tüntetések legyenek a vasutasok jogai és igazságai mellett.

A szervező bizottság.

Harc után és harc előtt.

Bizony-bizony úgy állunk, hogy rövid, de jelentős harcról kell beszámolnunk és amellet készülődnünk kell új harcra, amelyet esetleg a szűkeblőség és a rövidlátás ránk kényszeríthet.

Minden olvasója lapunknak sejt, hogy déli vasutas testvéreink küzdelméről szólunk. Már lapunk múlt számában jeleztük, hogy a Déli vasut magyarországi vonalainak alkalmazottai döntő lépés előtt állanak. Amit megjósoltunk, bekövetkezett: megesett a vasutasok első passzív rezisztenciája Magyarországon. A déli vasutasok folyamodtak a harcnak ehez a legújabb fegyveréhez, miután elviselhetetlen sorsuk javítására a békés eszközök egész szertárát hiába kísérelték meg.

Vegyük csak sorra az eseményeket. Tanulságos lesz lefelé és felfelé is, ha elfogulatlanul vizsgáljuk a fejlődést, amelynek eredménye a déli vasutasok egy napi harca volt.

Sokat és hosszasan irtunk már lapunkban a déli vasutasok helyzetéről. Felesleges itt a már elmondottakat megismételni. Egy szó elegendő a déli vasutasok helyzetének a jellemzésére: egyszerűen elviselhetetlen a helyzetük. Sorsuk lesúlyed addig a fokig, amelyen már csak egy meggyőződés van. Az, hogy *többé nincs veszíteni valójuk és minden változás csak hasznot hozhat nekik.*

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége, amelynek keretében a déli vasutasok óriási többsége szervezkedett, a múlt év nyarán terjedelmes és alaposan megokolt emlékiratban ter-

jesztette a Dv. igazgatósága elé az alkalmazottak jogos és szerény kívánságait. Az igazgatóság hónapokon keresztül „tanulmányozta” az emlékiratot, heteken át taktikázott, hogy a döntést huzza-halaszssa, végre választ adott az alkalmazottainak, amely csak olajat öntött a tüzre. Egyetlenegy fontosabb és jelentősebb követelést sem teljesítette. És amellet sértő célzatossággal mellőzte a válaszádnál Szövetségünket, amelynek a közvetítését megelőzőleg ismételtlen igénybe vette s amely az emlékirat betérjesztője volt. Ezzel a Vasuti Munkások Országos Szövetségének a szerepe megszünt. Megtett mindent, ami módjában állott, de a Dv. igazgatóságának ridegségén és udvariatlanságán a szövetség békés akciója hajótörést szenvedett.

A szövetség helyett a vasuti munkások országos szervező bizottsága vette a kezébe az ügyet. A déli vasut alkalmazottai január 27-én *Nagykanizsán* kitűnően látogatott és fényes lefolyású országos gyűlést tartott, amely a következőket mondotta ki:

1. Az emlékiratra adott válasz a déli vasuti alkalmazottakat semmi körülmények között *ki nem elégíti.*

2. Miután minden eszköz felhasználott arra nézve, hogy az emlékiratban foglaltaknak érvény szereztessek, de eredmény nélkül: kimondja az országos értekezlet, hogy minden lehető elkövet a déli vasuti alkalmazottak helyzetének javítása érdekében s evégből érintkezésbe lép megbízottai révén az osztrák szervezett déli vasuti alkalmazottak bizalmiférfiaival, azonkívül a szervezetünktől részben még távol álló kinevezett alkalmazottakkal és azokkal egyetemben határozzák el a *jövendő harc módosatait és időpontját.*

Végül megbizza az értekezlet a vasuti munkások országos szervező bizottságát, hogy ha a szükség kívánja, a déli vasuti alkalmazottak érdekében mindenütt eljárjon.

Amit itt kimondottak, annak megvalósításán tüzes lelkesedéssel és szorgalommal buzgólkodtak a déli vasutasok és az országos szervező bizottság egyaránt. Az elégtelenség és az elkeseredés azonban napról-napra nőtt

és napról-napra kapta minden oldalról a szervező bizottság azt az értesítést, hogy a déli vasuti munkások és az alsóbb kategóriák most már igazán nem bírják tovább a helyzetüket és most már — ha kell, magukra hagyatva, de „*csinálnak valamit*”.

Ekkor azután rohamosan követték egymást az események. Az országos szervező bizottság csak kötelességét teljesítette, amikor az osztrák déli vasutasok egy bizalmi embere társaságában figyelmeztette a Déli vasut magyarországi üzletvezetőségét az alkalmazottak hangulatára és felhívta kívánságaik haladéktalanul való teljesítésére. Másrészt pedig irányítólag hatott a harcrakész alkalmazottakra, hogy céltudatossá tegye ezt a harcot és elfajulásoktól óvja meg.

Az üzletigazgatóság habozott, erre szombaton megindult a passzív rezisztencia a Déli vasut magyarországi vonalain. Csak úgy mutatódta, amolyan figyelmeztetésképpen indult meg ez a rezisztencia és az üzletigazgatóság csak kószolót kapott belőle.

De az is elég volt. Vasárnap délután a budai igazgatóságban tárgyalás volt egyrészt az üzletigazgatóság három legfőbb hivatalnoka, másrészt a szervező bizottság két tagja és a déli vasutasok kiküldöttei között. Hosszas, dacos, kemény alkudozás után az üzletigazgatóság *elben hozzájárult ahhoz a követeléshez, hogy a Déli vasut magyarországi alkalmazottai, kinevezettek és munkások egyaránt, ugyanazokat az engedményeket kapják szolgálati és kereseti viszonyok tekintetében, mint a bécsi déli vasutasok.*

A szervező bizottság által másnap benyújtandó emlékiratot pedig — amely részletezi a követeléseket — az üzletigazgatóság *tíz, de legfeljebb tizen-négy napon belül köteles elintézni és ezen időn belül végleges választ ad. Addig a passzív rezisztencia felfüggesztendő.*

A szervező bizottság még vasárnap délután értesítette a megállapodásról a helyi szervezeteket és így egy napi tartam után megszűnt a passzív rezisztencia.

De ez csak *fegyverszünet.* Az összes

érdekelt tényezők és nem utolsó sorban magának a Déli vasut-vállalatnak az érdekében reméljük, hogy tizennégy nap lefolyása előtt állandó béke váltja fel a fegyverszünetet. Reméljük ezt, de azért nem ajánljuk a déli vasutas testvéreinknek, hogy már most tegyék ölbe a kezüket és pihenjenek a babérokon.

Most mi vagyunk azok, akik erőlyesen felhívjuk őket, hogy *legyenek készek az új harcra*. Ha újra harcra kerül a sor, akkor álljon készen minden ember, ha felesleges az új harc, akkor annál jobb. Ha valahol, úgy itt van jogosultsága annak a mondásnak, hogy: készülj a harcra, ha a békét akarod biztosítani.

Mindenekelőtt azonban iparkodjanak a *Dv. kinevezettek az utolsó emberig besorozni a szervezetiünkbe*. A déli vasut kinevezettei, ha lehet, még mostohább sorban vannak, mint a munkások. Helyzetük éppen olyan sanyaru és emberhez nem méltó, mint a munkásoké. Amellett azonban még teljesen magukra hagyatva, gyámoltalanul kénytelenek várni, amíg az igazgatóság önszántából javít a helyzetükön.

A munkások a most folyó harcuknál a kinevezettek érdekeit is igyekeztek képviselni, de az igazgatóság részéről lépten-nyomon azzal a kifogással találkoztak, hogy a kinevezetteket nem képviseli a munkások szervezete, mert a kinevezettek a *Batthyány* és a *Pető Tivadar* zászlaját követik. Amikor tehát az alkalmazottak helyzetének a gyökeres javításáról folyik a tanácskozás, szó se essék a kinevezettekről.

A *Dv. mozdonyvezetői* már levonták ebből a konzekvenciát és hátat fordítva a *Pető Tivadar-féle szervezett árutasnak*, tulnyomó részükben a mi szervezetünkhöz csatlakoztak. Kövessek a többi *Dv. kinevezettek* is ezt a példát, lássák be, hogy a mai korban már nem elég bizni a *próféta szakállában*, hanem reális hatalmi fegyverekkel lehet csak az igazaikat győzelemre vinni.

Iparkodjanak déli vasutas testvéreink a fegyverszünetet a legtökéletesebb harci készülődésre felhasználni. Ha teljesíti az igazgatóság a jogos és igazságos követeléseiket, amikhez elvben már hozzá is járult, akkor rendben van minden. De ha az elvakultság és a rövidlátás azt a tanácsot adná neki, hogy újlag utasítsa el követeléseiket, akkor azután teljes erővel neki a harcnak. Akkor céltudatosan, teljes szervezetséggel indul meg újra a harc és az lesz azután az igazi harc.

Nem tőlünk függ, hanem a *Dv. igazgatóságától*. Döntsen ő...

Minden céltudatos vasutasnak kötelessége a Magyar Vasutast terjeszteni.

Akik a ti állásaitokból huznak hasznat, azok az üzletemberek kötelesek benneteket támogatni azzal, hogy a Magyar Vasutast járattják.

A déli vasutasok harca.

A déli vasut magyar vonalain alkalmazott munkások és alsóbb kategóriák harca helyzetük javításáért döntő stádiumba jutott. A nagyfontosságú küzdelemből, amelyet lapunk vezető helyén méltatunk, a következő a részletes tudósításunk:

A figyelmeztetés.

Ismeretesek azok a békés kísérletek, amelyeknek célja az volt, hogy a déli vasutasok nyomoruságos helyzete javuljon. Ezek a kísérletek kudarcot vallottak és a déli vasutasok mozgalmát a nagykanizsai országos gyűlés a *szervező bizottság kezébe adta*, megbízva őt a mozgalom további útjának előkészítésével.

A szervező bizottság különösen alapos statisztikai anyag beszerzésére fordított figyelmet, hogy bizonyítsa, milyen nagy a különbség a *Dv. magyar és osztrák alkalmazottainak a helyzete között*. Evégből *Farkas Izor* elvtársat anyaggyűjtés végett kiküldötte Székesfehérvárra, Nagykanizsára, Bécsbe és Marburgba.

Az osztrák déli vasutasokkal is, akik egytől-egyig osztálytudatosan szervezettek, megtörtént a megállapodás, hogy teljes erővel közösséget vállalnak magyar testvéreikkel. A szolidaritás jeléül osztrák testvéreink *Weigel Rudolf* *Dv. főkalauzt* küldötték ki Budapestre.

A minden oldalról érkező értesülések következtében, amelyek a *Dv. alkalmazottak végső elkeseredéséről* számoltak be, a szervező bizottság két tagja, *Weigel* kartárs kíséretében e hó 15-én fennjárt a *Dv. üzletigazgatóságnál*, ahol *Franschitz Adolf* vezérigazgató-helyettest értesítettek arról, hogy milyen a hangulat és figyelmeztették, hogy haladéktalanul teljesítsék az alkalmazottak kívánságait, ha elejét akarják venni az elkeseredés nyílt kitörésének. *Weigel* kartárs ugyanekkor kijelentette, hogy az Osztrák Vasutas Szervezet azért küldte őt ki, mert *tudni akarja, hogy az igazgatóság tényleg milyen állásponton helyezkedik, miután teljes szolidaritást vállalnak magyar társaikkal*. Az igazgató himezett-hamozott, végre kijelentette, hogy újra kell tárgyalni és e célra a vasárnapot jelölte ki.

Kitűr a passzív rezisztencia.

Ez az ismételt elodázás s pusztá ígéretes csöppet sem volt alkalmas arra, hogy a kavargó indulatokat lecsillapítsa. Már pénteken a szolgálati helyeken a vasuti kocsikon a következő cédulák jelentek meg:

DÉLI VASUTASOK!

Munkások!

Vasárnap, e hó 17-én délelőtt, a felállított követelések tárgyában tanácskozás lesz a Déli vasut igazgatóságával. Ha várakozásunk ellenére a tanácskozás eredményre nem vezetne, akkor következik a

passzív rezisztencia,

azaz: a szolgálati szabályzat pontos betartása.

Munkások! Kartársak! Egyek vagyunk a nyomoruságban, — ha kell — legyünk egyek a küzdelemben.

Készüljetelek és várjátok az értesítést.

A szervező bizottság.

Lázás igyekezettel folytak az előkészületek az egész vonalon. A harc szervezésének gócpontjai Nagykanizsa, Zágráb, Eszék, Székesfehérvár, Szombathely és Sopron volt. Mindenütt lelkesedéssel, tüzzel dolgoztak, az első sorban ezúttal ismét derék horvátországi testvéreink állottak, ahol az összes kinevezettek közösséget vállaltak a munkásokkal. És szombaton megindult a passzív rezisztencia. Egyelőre csak a tehervonatoknál alkalmazták a rezisztencia fegyverét és csak bizonyos tartózkodással, de már így is három-négy órai késéseket és nagy fejetlenséget okozott az első napon.

Nyilvánvaló volt már vasárnap reggel, hogy ha csak három napig tart a passzív rezisztencia, az egész teherforgalom megakad és a személyforgalom lebonyolítása is óriási nehézségekbe ütközik.

Kitűnt továbbá az is, hogy a passzív rezisztenciát erőszakos eszközökkel letörni nem lehet. Megpróbálkoztak szombaton több vidéki állomáson az erőszak minden nemével, de a rezisztenciát ezzel csak siettették.

Tárgyalás az üzletigazgatósággal.

Már folyt javában a passzív rezisztencia, amikor a *Dv. üzletigazgatósága* és az alkalmazottak között az újabb tárgyalások a szervező bizottság közbenjöttével megkezdődött.

Az igazgatóság nagy tanácstermében folytatott tanácskozáson résztvettek a szervező bizottság részéről *Farkas Izor* és *Fürst Dezső* munkástársak; a küldöttség tagjai voltak: *Doros István* a műhelyiek, *Tóth György*, *Téglássy István* a raktáriak, *Stark Illés* főkalauz a vonatkísérők, *Szabó István* a kocsi-tolók, *Beznicza Gyula* a fűtőháziak, *Papp István* a pályafentartók, *Nikovics István* a fűtők, *Szücs Imre* az állomási személyzet és *Tóth Károly* a pályőrök nevében. A vasutársaságot *Franschitz Adolf*, *Wuffka Albert* és *Breuer Mór* igazgatók képviselték.

A tárgyalás elején az igazgatók nem akarták elismerni a szervezetet és kijelentették, hogy *felsőbb utasításra a szervező bizottság kiküldöttjeivel nem tárgyalnak*. Erre a kijelentésre az összes küldöttek ott akarták hagyni az igazgatókat, mire ezek beadták a derekukat s hajlandók voltak a szervező bizottsággal is tárgyalni.

Farkas ezután ismertette a munkások és alkalmazottak követeléseit, azután az igazgatóság tagjai először sürgős elintézet, majd határozottan négy héten belüli elintézet ígérték, amibe a munkások megbízottai nem mentek bele és határozott időpont megnevezését követelték. Hosszas és több ízben félbeszakított vita után az igazgatósági kiküldöttek kijelentették, hogy *tíz, de legkésőbb tizennégy napon belül határozott választ adnak*, *Elvben* kijelentették, hogy *legalább is olyan állapotokat hoznak létre, mint amilyeneket az ausztriai vonalak munkásai a passzív rezisztálással kivívtak*.

Ezzel szemben kikötötték, hogy a passzív rezisztenciát szüntessék be az egész vonalon s hogy a követeléseket hétfőn írásban is terjesszék be az igazgatósághoz. Viszont a küldöttség határozott ígéretet tett arra, hogy a mozgalomból kifolyólag senkinek még a hajszála sem fog meggörcsülni.

E megállapodáshoz mértén a szervező bizottság délután ülést tartott s a következő táviratot küldte szét a passzív rezisztálókhoz:

„Igazgatósággal tárgyalunk. Kedvező elintézés várható. A passzív rezisztencia további intézkedésig beszüntetendő.”

A második emlékirat.

A körülbelül három óra hosszat tartó tanácskozáson, amely helyi-ely-közzel nagyon izgatott és feltűnő hangos volt és négyszer szakadt meg, abban történt megállapodás, hogy a szervező bizottság másnap, hétfőn emlékiratban terjeszti be az alkalmazottak részletes kívánságait és az osztrák déli vasutasok helyzetével való összehasonlítást. Ez meg is történt. Ennek a második emlékiratnak ez a szövege:

A császár és királyi szab. déli vaspálya-társaság tekintetes Üzletigazgatóságának

Helyben.

Megállapodásunk értelmében a déli vasut munkásainak és kinevezett alkalmazottainak az 1907. évi március hó 17-én a szóbelileg előadott kívánalmait ezennel írásban is benyújtjuk.

I.

Követeljük az emlékiratunkban foglalt kívánalmak teljesítését. Ezt az emlékiratot még a múlt év augusztus havában nyújtottuk be az igazgatósághoz és így annak követelményei részleteiben is ismeretese. E követelményekből megállapítható, hogy a munkások és kinevezett alkalmazottak a következőkben foglalták össze kívánalmaikat:

- a) a munka, illetve szolgálati idő csökkentése;
 b) a munkabérek és az évi fizetéseknek az általános drágulásnak megfelelő emelése;
 c) és egyéb követelések: különösen az évi szabadság, a nyugdírpénztár és a fegyelmi bíróság tárgyában.

II.

A kinevezett alkalmazottak követeléseiről részben emlékiratunkban bennfoglaltaknak, részben pedig az igazgatóság elé szintén az elmúlt évben beterjesztett memorandumokban felsoroltatnak. Ezekből a követelésekből kitűnik, hogy:

- a) az összes kategóriák a végfizetés és kezdőfizetés felemelését;
 b) a pontos automatikus előléptetés megállapítását;
 c) a jelenleg szokásos várakozási időből egy év eltörlését;
 d) a lakáspénzek felemelését;
 e) az évi szabadságot;
 f) és a fegyelmi bíróságot kéri.

A munkások követeléseit a következők:

Kocsitolószolgálat:

	Kezdi fizetés	Maximális fizetés
Kocsitoló csoportvezető — — —	3.—	4.20
Kocsitoló — — — — —	2.80	3.80

Raktár:

Csoportvezető — — — — —	3.—	4.20
Csoportvezető munkás — — —	2.80	4.—

Minden egyéb raktári alkalmazott ugyanennyit, kivéve:

Vonatfogadó — — — — —	2.60	3.80
Kisegítő munkás — — — — —	2.60	3.80

Állomás:

Kocsifelirő — — — — —	2.60	3.80
Bádogosok, lakatosok, lámpa-kezelők — — — — —	3.—	4.20
Fertőtlenítő munkás — — — — —	2.60	3.80
Kocsitisztító csoportvezető — — —	3.—	4.20
Kocsitisztító, állomás- és kocsitisztító — — — — —	2.60	3.80
Éjjeli őr — — — — —	2.60	3.80
Kapuiőr — — — — —	2.60	3.80
Váltótisztító — — — — —	2.60	3.80
Podgyász-hordár — — — — —	1.20	2.40

Három évi előléptetés 20 fillérenkénti fizetésjavítással. Azonkívül a tolató személyzetre tolatási pótlék és pedig a vezetőnek naponként 40 fill., kocsitolónak 20 fillér.

Azonkívül a bécsi egyezményes munkaárakat kéri az összes felsoroltaknak.

Műhelyek:

Ipari munkások — — — — —	3.40	5.—
Gépmunkások — — — — —	2.80	4.—
Napszámosok és egyéb segédmunkások — — — — —	2.80	3.60

Fűtőház:

Ipari munkások — — — — —	3.40	5.—
Gépfűtők — — — — —	2.80	3.60
Csoportvezetők, előfűtők — — —	3.—	4.—
Minden más munkás — — — — —	2.80	3.60

Szénmunkások:

Csoportvezető — — — — —	3.—	4.—
Munkás — — — — —	2.80	3.60

Ezek az alkalmazottak, ha akkordban állnak, ugyanazon akkordárakat kéri, mint a bécsiek. Akik akkordban nincsenek, oda sorozandók.

Pályamunkások:

Kézművesek — — — — —	3.40	4.80
Csoportvezető — — — — —	3.40	4.80
Munkás — — — — —	2.80	3.40

Az összes munkások automatikus előléptetése, azaz fizetésjavítása és ez — mint az osztrák vonalakon — 3 évenként 20—20 fillérrel történjék.

A kinevezettek vonatkozó követeléseinek jogosultságát az osztrák igazgatóság által 1905. évi december hó 30-án keltezett 53. sz. körövény-gyűjtemény is bizonyítja.

Kérjük, méltóztatásuk lehetővé tenni azt, hogy a déli vasut szolgálatában nagyobb kort már elért alkalmazottak is élvezhessék a maximális fizetést. Ezenkívül az összes mozdonyvezetői és főkalauzi állások betöltésének.

A munkásokat illetőleg ugyancsak hivat-

kozunk a bécsi forgalmi igazgatóság által kiadott rendeletekre, amelyben a munkások minimális és maximális fizetése, előléptetési és munkaideje, valamint az egyezményes munkaárak rendezettek.

Ha egyes kategóriáknál a munkabérek magasabbak is, mint az Ausztriában szokásosak, úgy ennek magyarázata abban rejlik, hogy Magyar- és Horvátországban a megélhetési- és lakáviszonyok sokkal rosszabbak, mint Ausztriában.

Ezek után ama reményünknek adunk kifejezést, hogy az itt kifejtett és az emlékiratokban is eléggé indokolt óhajokat a nagytekintetű igazgatóság teljesíteni fogja, mert tény, hogy eme követelések indoka és jogosultsága a magas élelmiszer- és lakásárakban rejlik, amelyeket a jelenlegi csekély jüvedelemből még a legszerűsebb igények mellett sem lehet fedezni.

Végül pedig követeljük, hogy e mozgalmából kifolyólag senki meg ne rendszabályoztassék.

Kelt Budapest, 1907 március 18.

Az országos szervező bizottság megbízásából

teljes tisztelettel:

Farkas, s. k. Fürst, s. k.

Biztos, hogy a jelenlegi mozgalmából kifolyólag ez az utolsó memorandum. Ha — amit remélünk — ez a második emlékirat teljes sikert hoz, akkor jó. Ha nem, akkor nem emlékiratozunk többé, hanem cselekszünk!

Mi törté meg az igazgatóságot?

Amikor az igazgatóság engedékennyé lett, nem a jószívűség vagy belátás vezette, hanem az események kényszerítették őt erre a lépésre. Mert bár a passzív rezisztenciát hivatalosan nem proklamálták, az mégis — már az első napon — olyan erővel tört ki, hogy a Déli vasut magyarországi vonalán teljesen felforgatta a közlekedés rendes menetét.

Igy Szombathelyről a fehringi tehervonatot — csak hogy pontosan indulhasson — a szokott 25—35 kocsi helyett csupán kilenc kocsival indították el. Ugyancsak Szombathelyről a pozsonyi és budapesti tehervonatok — melyek a Máv. kezelésében állanak — a Déli vasutak passzív rezisztenciája miatt három órai késéssel indultak el szombathelyre. A raktári munkásoknak pedig — szokás ellenére — egész vasárnapon át dolgozniuk kellett, amit már az áruk torlódása okozott.

A pályaudvar hét sínparja közül 24 óra alatt három sínparon a feltorlódott kocsik miatt a forgalom teljesen megakadt. A felgyülemlt kocsik három kilométer hosszan feküdtek a pályán. Ez az állomás — ahol a hivatalnokok és mozdonyvezetők is támogatják a mozgalmat — a pálya meg volt rakva rendőrökkel, azonban még sem történt „rendzavarás”.

Hogy milyen gyorsasággal terjedt a passzív rezisztencia, azt a legjobban bizonyítja az, hogy szombaton reggel 7 órakor tört ki Szombathelyen, délelőtt 9 órakor elért Sopronba, délután Nagykanizsára, este 8 órakor pedig már Sziszekén ütötte fel tanyáját.

Szombaton éjjel már távirat jött Nagykanizsáról a szombathelyi fűtőházi főnökséghez, hogy az összes mozdonyokat felszerelve hidegen küldjék el Nagykanizsára. Szombathelyen azonban még rosszabbul állt a Dv. ügye.

Tizenegy munkás három tonna szenet 2½ óra hosszat adogatott fel a mozdonyra. Szorult helyzetében Bécsújhegyből szándékozott felszerelt gépeket hozatni. Ebben az esetben osztrák kartársaink szolidaritásuk lévén velünk, szintén passzív rezisztáltak volna.

Egy pillanatig arra is gondolt a szombathelyi főnökség, hogy Máv. munkásokat fog kisegítésképpen alkalmazni. Na hiszen, lett erre izgalom! Az országos szervező bizottság kiküldöttjének minden befolyását latba kellett vennie, hogy a Máv. vonalain készülő passzív rezisztenciát elnyomja.

Ezek mellett kiemelendő még, hogy a passzív rezisztenciát nagyon kiélesíti még az *amerikázás, a lassan dolgozás*. A munkás ezt a két fegyvert egyesítve, óriási erőt képvisel a hatalmas vasutigazgatóságokkal szemben.

Ezek az események kényszerítették az igazgatóságot az engedékenységre. Hiszen nem volt és a jövőben sem lesz más választása. Mert abban hiába reménykedik, amit az egyik estilap megemlít, hogy tudniillik a passzív rezisztencia esetében a Déli vasutnál az a terv, hogy a forgalom nagy részét áttérlik a Máv. vonalaira s ezzel veszik elejét az árutorlódásnak, mert elfelejtik az urak, hogy a Máv. munkásai is szervezettek s ha arra kerül a sor, kétszeres hévvel ragadják meg az alkalmat, hogy a saját helyzetükön is javítsanak — az eszközök válogatása nélkül. Tűzzel játszanak az urak. No meg azután Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter úgy is attól koldul, hogy nem tudja lebonyolítani még a saját teherforgalmunkat sem, nem hogy másokat tudna és merne kirántani a hinárból.

Itt nincs más hátra, mint megadni az összes követeléseket.

Mit történt Nagykanizsán?

Pályamunkások sztrájkja. 8 napi küzdelem után győzelemmel befejeződött. Eredmény 10 és félóra munka idő helyett **10 óra**. A hangulat a többi munkások között elkeseredett volt a sztrájk folyamata alatt, amely visszavezethető a rossz helyzetre és az igazgatóság makacs ellenállására. Nap-nap után tanácskozások voltak egyrészt a bizalmiférfiak, másrészt az összmunkásokkal. A hangulat mindinkább izgatottá lett, olyannyira, hogy tartani lehetett, hogy a nagykanizsai állomáson az összes munkások beszüntetik a munkát, csupán a szervező bizottság erélyes közbelépése révén sikerült egynehány órára a kedélyeket lecsillapítani. Szombaton délután azonban váratlanul kitört a passzív rezisztencia, amely kiterjedt az összes kategóriákra. Este márkézzelfogható eredmények mutatkoztak. Raktárakban az áruk összehalmozódottak, a fűtőház körül csoportosultak a fűtetlen mozdonyok és a vonatok tetemes késéssel indultak. A főnökség és az osztálymérnökség nagy zavarokban fűtő-fához kapkodtak, hogy megakadályozzák a megindított akciót. Tulórázásra szólították a munkásságot, ezt azonban visszautasították. Újabb szénrakodó csoportokat állítottak fel.

A hideg mozdonyokat idegen fűtőházakba vontatták.

Mindez azonban eredménytelen volt a munkások lelkes összetartása folytán. Bizonyos, hogy ha az igazgatóság nem koldul ki magának fegyverszünetet, úgy 2—3 nap alatt az áruforgalom teljesen megszűnik.

SZEMLE.

Pályafentartók győzelme.

A nagykanizsai pályamunkások, akik a déli vasut rabigáját huzzák, a mult héten sztrájkba léptek. Miért? Mindössze félórás munkaidő differencia miatt. Az osztálymérnökség azt akarta, hogy a Dv.-nak ezen nyomorult napszámmal fizetett páriái tíz és fél órát dolgozzanak. Ezzel a félórával akarta talán az osztálymérnökség abba a boldog helyzetbe juttatni a Dv.-t, hogy a fenyegető passzív rezisztencia folytán bekövetkező osztálycsökkenést ne érezze meg?

Dehogyan. Az osztálymérnökségnek hébe-hóba eszébe jut valami. Fizetésjavítás, béremelés sohasem, de annál sürgetőbb munkaidőszaporítás. Az ilyesmi már az osztálymérnökségek természetrajzához tartozik. Mi lett a vége? Az, hogy a nagykanizsai pályamunkástársak, mintegy 60-an, sztrájkba léptek.

Lett erre rökünyedés. Előbb fenyegetésekkel próbálták hatni a munkásokra. A vaskalaposságnak, a szűklátókörnek, a tu-

datianságnak, a gőgnek, a munkás kutyába sem vévésének valóságos remeke az a rendelet, amit az osztálymérnökség a pályamesterhez intézett a sztájkoló munkások ügyében. Ha nem sajnálnánk tőle a helyet, lenyomatnánk.

Ez az osztálymérnökségi bölcsességgel összetákolt valami még olyan naív, hogy a felsőbbség elleni tiszteletlenségnek tartja a sztrájkot. Ő még a felsőbbség tiszteletét abban látja, hogy minden munkás vakon engedelmeskedjék a felsőbbség parancsának.

Ha azt parancsolják, hogy szakadjon meg, hát szakadj meg minden gondolkodás nélkül, nehogy az osztálymérnökségben uralkodó felsőbbség megsértődjék. Érdekes az is, hogy az osztálymérnökség egyszerűen kimondja, hogy nem ismer bizalmiférfi-rendszert és nem érti, hogy mi az ördögnek engedelmeskedik a munkás a bizalmiférfinak, mikor nyilvánvaló dolog, hogy neki csak a pályamester parancsolhat.

Aztán fenyeget kegydíj elvesztéssel, elcsapással avagy — mily jellemző! — 3—8 korona pénzbírsággal, de atyai tanácsokról sem feledkezik meg. Inti a pályamunkásokat, hogy ne tegyék tönkre az országot, t. i. a vasutat, a földbirtokosokat és a gyárosokat, mert ha ezek szegények lesznek, ők is szegények maradnak. Micsoda bölcs szociálpolitika!

Persze, az osztálymérnökség bőven gondoskodott azokról az eszközökről, amelyekkel a sztrájkoló munkások harcát agyon altarta ütni. Szelidítőnek még egy kis letartóztatást is rendezett, de ez sem használt. Aztán idegen munkások után lőtött-futott. Szlavóniába kocsikat küldött, hogy sztrájk-törő horvát munkásokkal veresse le a magyar munkásság pártját a t. hazátféltő osztálymérnökség. És mi történt? A Szlavóniába küldött kocsik *üresen tértek vissza*. Nem akadt sztrájk-törő. A horvát munkások szolidaritása megvédte a magyar munkásság igazát. Ez, ugye, hazafias tett? Igen és mégis nemzetközi.

A sztrájk *győzelemmel végződött*. A pályamunkások munkaideje tíz óra. Nem az osztálymérnökségnek köszönhetik. Nem, hanem a szervezettségnek, a szolidaritásnak.

A rabszolgatartó Máv.

A régi török világban, amikor a pogány uralom hatalma tartotta rettegésben egész közép Európát, a barbár zsarnokok nem egyszer alkalmazták a hatalmukba került rabszolgákkal szemben az emberkinzásnak egyik-másik oly nemét, aminek hallatára az ember ereiben megfagy a vér. E barbár korszak volt és lehetett csak arra alkalmas, hogy egy emberi bőrbe bujtatott vadállat a hatalmába került embert eke elé fogott.

Az emberiség művelődése e barbarizmusnak véget vetett ugyan, de sajnos, amint az utóbbi események bizonyítják, csak egy bizonyos időre, mert e vérlázító kegyetlenségek a mai korban ismétlődnek.

A régi barbár korszak feltámadásának a legfényesebb bizonyítékait elsősorban a Máv. szolgáltatja, amit jelenleg röviden a következő esetek igazolnak.

A nagy havazás a tél folyamán kétszer akasztotta meg a főváros területén az egész forgalmat. A második hóvihár 1907 január 30-án volt, amikor még a gyalogjárás is majdnem lehetetlenné vált. E napon a keleti pályaudvari kocsiműhelyből két munkást küldtek be a főszertárba kézikocsival, hogy onnan mintegy 3½—4 métermázsa anyagot hozzanak el.

Ez alkalommal megtörtént, hogy a megterhelt kocsi elől kifogta a kocsis a lovakat és otthagya a kocsit, mert a lovakat tönkretenni nem akarta, de a Máv. két emberének, még ha beleszakadtak volna is, el kellett vinni a rájuk parancsolt terhet, mert különben a szolgálat megtagadása kenyérvesztést jelentett volna.

A másik eset is a keleti pályaudvari kocsiműhelyben történt, amikor egy embernek kellett 3 métermázsa terhet huzni, de

mivel nem bírta, az északi főműhely főnökéhez fordult a szegény ördög és csakis az északi főműhely főnökének emberségesebb belátása mentette meg a szegény munkástársunkat az esetleges elpusztulástól azzal, hogy egy másik munkás személyében segítséget rendelt melléje.

Ezek után a magunk részéről csak egy kérdést kockáztatunk meg, t. i. azt, hogy mi a mennydörgős istennyilának tartja a Máv. azokat a bivalyerős lovakat, ha nem arra, hogy a szükséges fuvarozást azokkal bonyolítsa le. Vagy a Máv. intézkedő urainak mindegy az, ha száz ember szakad is meg, csak a lovak hizzanak?

Vagy ha még a jövőben is kívánja ezen eljárást a kocsiműhely főnöksége folytatni, legalább a feliratot vegye le a kocsiról, hogy ne lássa az egész világ a barbár korszak megújítását a Máv. jegyében feltámadni.

Kibujtak a vakondok.

Lapunk más helyén emlékezünk meg a szervezett vasutasok nagyszerű márciusi ünnepéről, amely az osztálytudatos munkásság vasárnapi felvonulásának a keretében folyt le. Ezzel a fényes tüntetéssel szorosan összefügg az az aknamunka, amelyet a hírhedt és közmegvetett vakondokjai a vasuti munkásságnak ami hatalmas és becsületos szervezetünk ellen folytatnak.

Ürügyül használják azt a körülményt, hogy egy része a márciusi emléknapot 15-én és munkaszünettel ünnepelte meg. Ebből a saját piszkos céljaik részére akarnak azok a gyászmagyarok tőkét kovácsolni. És elárasztják a megvásárolt kormánypárti lapokat hazug és hamis hírekkel, mintha a hazafias munkások (értse: besugók és talpnyalók) leszavazták volna a szocialistákat, mintha bomlás és röpirat-háború volna a vasuti munkásság között.

Az egész hazugság-hadjáratból persze egy szó sem igaz. Hogy miért mesterkednek, kétségtelenül *felsőbb megbízásból*, ezek a sötét alakok, az kitűnik abból a felhívásból, amelyet suttymban terjesztenek azok között a munkások között, akiket piszkos céljaikra alkalmasnak tartanak. A felhívásnak ez a szövege:

Felhívás Budapest Ipari Alkalmazottaihoz I

Munkás Testvérek! A társadalom minden osztálya szövetségekre tömörül. A török és hazafias Ipari Alkalmazottak sem maradhatnak vissza. Nekünk is saját érdekünk, hogy megalkossuk az

országos szövetséget

melynek keretében fogjuk megvívni nehéz harcainkat önmagunk és a független magyar haza javára.

Az alakuló közgyűlést március hó 24-én délelőtt 1½ órákor VIII., Baross-utca 45. Linc-féle vendéglőben tartjuk meg.

Jöjjetek el mind, akik a hazában élni és jogot szerezni akartok.

Budapest, 1907 március hó 16.

A szervező bizottság.

Igy pattant ki a szándék. Akik folyton kerékkötői voltak a mozgalomnak, Cigány Sándor, Szlovik Pál, Elbogen József és társaik most a szövetséget és szervezetünket akarják felrobbantani.

Ugyanakkor, amikor harcban állunk a hatalommal, amikor felülről a legerőszakosabb módon törnek ránk, alulról ezek a silány, gonosz emberek iparkodnak az elnyomatásnak és a kizsákmányolásnak segédkezet nyújtani.

Csak próbálják meg. Olyan véres kudarc még nem ért gyászos vállalkozást, amilyen ezeket a vakondokat érni fogja.

Amikor a szomszéd háza ég.

A Déli vasut bajban volt. Égett a háza teteje. A passzív rezisztencia vörös kakasa tult rá. Nosza megindult a mentési akció. Csendő, rendő, buzgólkodott. És a hatalmas, erős szomszéd, a Máv. is úgy tett-vett, mintha segíteni akarna a bajba jutott osztrák részvényeseken.

Hire járt ugyanis, hogy megállapodás van a Déli és a Máv. között a sztrájk és a passzív rezisztencia esetére. A megállapodás úgy szól, hogy ha a Déli vasuton sztrájkolnak, a Máv. sztrájk-törőket bocsájt rendelkezésére. Ha pedig passzív rezisztencia tör ki a Déli vasut vonalain, a forgalmat áttelik a Máv. vonalaira.

Sztrájkról ezuttal szó sincs. Annál inkább a passzív rezisztenciáról. Tehát csak az a fenyegetés jön komolyan számba, hogy a Déli vasut forgalmát a Máv. vonalaira terelik át.

Kijelentjük rövidesen, hogy eszünk ágában sincs ettől a fenyegetéstől valami nagyon megijedni. Elsőbben azért, mert áttelése lehetetlen. Hiszen csak a két vonal keresztezésénél lehetséges, de a Déli vasut azon állomásairól, amelyek nem állomásai a Máv-nak, nem is lehet áttelteni a forgalmat.

De főképpen azért tartjuk üres puffogatásnak ezt a fenyegetést, mert *a Máv. jól meg fogja gondolni, mielőtt megvalósítja*. Az ördögbe is, hiszen a Máv. vonalai sincsenek biztosítva holmi rezisztencia-balesetek ellen. És nagy bolond az a gazda, ki úgy akarja eloltani a szomszéd égő házát, hogy a tűzesóvákat a saját háza tetejére tüzi.

Nem titok, hogy mi sem igen vagyunk elragadtatva a Máv. intéző köreinek bölcsességétől, de az ilyen együgyűség keresztülvitelére még sem tartjuk őket képeseknek.

Pillanatnyi felvételek.

I. felvétel.

Színhely: Egy külvárosi füstös csárda. Történik a vasuti munkásság egyik osztályának értekezletén. Tárgy: *a munkádrak javítása*.

Koczog Balázs: ... Abban tehát mindnyájan egyetértünk, hogy itt tenni kell valamit! (Kórusban: Igen! Igen, tennünk kell valamit!)

Koczog: Küldöttség választandó! (Kórusban: Küldöttség választandó!)

Koczog: Ebbe a küldöttségbe ajánlom Kipikopp és Kopikipp munkástársakat. (Kórusban: Éljen! Éljen!)

Kipikopp (akadozva): Mun ... munkástár ... társak! Én ... én nem birom ki ... ki ... kifejezni maga ... magamat, aztán meg, ha *kicsit* tovább beszélek, el ... el is fulok ...

Kopikipp: Én is ... én is! Mellé még *rövid lélegzetű* is vagyok.

II. felvétel.

Személyek: Az I. felvétel személyei.

Színhely: A műhely.

Idő: Március 15-ike előtti napok.

Kipikopp és *Kopikipp* (gyors hadarással): Azért se dolgozunk, menjen, aki akar a cucilistákkal, hazafiak vagyunk. Az az egy nap — *bár hiányzik* — nem vág a földhöz. Mig élünk, csak lesz valahogy. Aztán, ha felfordulunk, úgy sem kell semmi. Meg hát a *felsőbbség* sem nézi jó szemmel, ha nem írjuk alá az ivet. (Nagyot kiált.) Gyertünk! (Nyakra-főre rohannak aláírni.)

Koczog (egy sarokban magába mélyedve): Csodálatos, *most egyik sem rövid lélegzetű!*

Ama — Tör.

Készülő vihar.

(Vasutas gyűlések.)

A lavina megindult. Az összes vasuti munkások indítatva érzik magukat, hogy felemeljék tiltakozó szavukat a kereskedelmi kormány viselkedésével szemben.

Sorra egymásután zajlanak le az egyes gyűlések. Ezen a héten két oly gyűlésről is hozhatunk tudósítást, amelyeken a „*rendőri erély és tapintat*” sokat akadékoskodott. Mindennek dacára mindenütt példás rendben folytak le az egyes gyűlések, amelyeket a jövő héten újabbak is követnek. Az egyes beérkezett tudósításokat itt közöljük:

Szombathely.

A szombathelyi vasuti munkások folyó hó 10-én délután 3 órakor a Posch-féle vendéglőben jól látogatott vasuti munkásgyűlést tartottak. A gyűlés elnöke megnyitván a gyűlést, átadja a szót Dovesák elvtársnak Budapestről. Dovesák elvtárs hosszan foglalkozik Kossuth Ferenc válaszával, amelyet a vasuti munkások emlékiratára adott. Majd a déli vasut igazgatóságának eljárását tette bírálat tárgyává. Ugy az állam, valamint a déli vasut igazgatóságának az eljárása már most kétségtelenül bizonyítja, hogy a vasuti munkásoknak nincs mit várni ezektől az uraktól. A vasuti munkásoknak is végre be kell látniok, hogy az eddigi taktika nem vezethet eredményre. A kilincselés és a deputációzásnak meg kell szűnni. A jogaink kivívására csak egy áll rendelkezésünkre s ez nem lehet más, mint az osztálytudatos szervezkedés és a céltudatos cselekvés. Majd a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A mult év októberben a kereskedelmi kormányhoz benyújtott emlékiratra adott válasz a vasuti munkásságot ki nem elégíti. Az emlékirat válaszában is kiemelt anket, amely hivatva volna a vasutasok szolgálati szabályzatának rendezésével a munkásság helyzetén javítani, egyáltalán nem áll hivatásának magaslatán, attól a vasuti munkásság mitsem vár. A gyűlés ennél fogva csak helyeselt a V. M. O. Sz.-nek ama vezetőségi határozatát, hogy részéről az ankétezt hiábavaló időfecsérlésnek tekinti. Egyben kiemelendőnek tartja, hogy a szövetség képviselőinek az ankéten tanúsított férfias viselkedésével teljesen egyetért s úgy nekik, mint a „Magyar Vasutas“-nak bizalmat szavaz. A gyűlés, belátva az ankétezt és emlékiratozás meddő voltát, kimondja, hogy a tettek mezejére lép s első lépésnek tartja ezen a téren az osztálytudatos szervezkedést, a szervezett munkásokkal való egyesülés intézményes keresztülvitelét.

A határozati javaslatot a gyűlés egyhangulag elfogadta. Ezután Andrassy Gyula a szervezett munkások képviselőjében kívánt szólni. A gyűlésen jelen volt Rudnyák Lajos fogalmazó nem engedte Andrassyt szólni, azzal az indoklással, hogy csak vasuti munkás beszélhet. A gyűlésen jelen voltak követelték, hogy Andrassyt szóhoz engedjék, de a makrancos rendőrfogalmazócska — habár kéült-sárgult ijedtségében — nem tágitott. A szólásszabadságot felrugó rendőrközeg elvesztette a fejét s a gyűlést feloszlatta. A feloszlott munkásság — „éljen a forradalmi szocializmus“ kiáltással — s forradalmi dalok éneklésével szétoszlott. A rendőrfogalmazó pedig várja a piros nadrágot... No csak várja...

Sátoraljaújhely.

Itt is egy magát legalább is atyaistennek képzelő rendőrkapitány akadékoskodott. A 10-ére bejelentett gyűlést nem akarta tudomásul venni. Ez a körülmény azonban nem hogy lelohasztotta volna a vasutasok érdeklődését, hanem éppen ellenkezőleg, csak emelte a gyűlés sikerét. Egy héttel később, mint eleinte tervezve volt, zajlott le a gyűlés és bárha 500—600 ember volt jelen, még sem nyílt alkalm a Szent Hermandad vitéz legényeinek, hogy élesre fent kardjaikat vasutas vérbe mártogathatták volna. Az idő csikorgó hideg volt, de annál izzóbb a hangulat. Ennek a szenvedélyes hangulatnak tudható be, hogy a főkapitány belátta a mondás bölcsességét: hallgatni arany. És hallgatott. De főleg tanulhatott is. Ha ugyan át bírta érezni, amit a gyűlés szónokai mondtak.

Deutschmann László elvtárs az egybehívók nevében üdvözölte a megjelenteket és ajánlatára a gyűlés elnökeül Kirdy Lajost, jegyzőül Zsiday Ferenc munkástársakat választották meg.

Király Lajos úgy a maga, mint jegyzőtársa nevében köszöni a bizalmat. Komoly

magatartásra s higgadtságra kéri a gyűlésen megjelenteket, a gyűlést megnyitja és átadja a szót Garai elvtárs előadónak.

Garai tolmácsolja az országos szervező bizottság üdvözlését. Eseteli a vasuti munkások helyzetét, részletezi a memorandumra adott válasz egyes pontjait és bebizonyítja, hogy nem hogy kaptunk volna valamit, de amink volt, azt is megnyirbálta a „nemzeti kormány“. Az ankétezt haszontalanságát és egyoldalúságát említve, óriási „abcug“, „le velük!“ kiáltások akasztották meg beszédében. Majd foglalkozik a kormány „szociálpolitikájával“, amely szintén élénk érdeklődést keltett a megjelentekben.

Majd Weinberger Sándor elvtárs a külszervezetek üdvözlését adja át és köszönti Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert, aki olyan sokat tett a szociáldemokrata pártért, amennyit senki más még talán évek alatt sem tehetett volna. Ugyanis, hogy a vasuti munkások is szociáldemokraták legyenek, azt Kossuth rövidesen elvégezte egymaga. Olyan agitátort a szociáldemokrata párt lámpással sem találhatott volna, aki ilyen szép eredményeket érhetett volna el. Soha miniszter még nem nevelt ilyen rövid idő alatt annyi szocialistát, mint éppen Kossuth. Legyünk hálásak iránta.

Ezek után a következő határozati javaslatot fogadta el a gyűlés:

Az 1907 március 17-én Sátoraljaújhelyen megtartott nagy tiltakozó vasuti munkásgyűlés kimondja, hogy a Vasuti Munkások Országos Szövetsége által a kormányhoz benyújtott emlékiratban felsorolt kívánságok rideg és makacs visszautasítását látja az adott válaszban, amely a munkásokat semmi körülmények között ki nem elégíti, sőt ellenkezőleg a legnagyobb mértékben sérti, olyannyira, hogy a feszült várakozás hiábavalósága a kedélyek felkorbácsolását vonta maga után. Az adott válaszban a munkásság meg nem nyugszik és a legmesszebbmenő küzdelemre is kész igazainak kivívásáért. Konstatálja a gyűlés, hogy a most folyó anket tagjai már eddig is a vasutasok elleneségeinek bizonyultak s már az anket összeállítás is részrehajlásra vall. Ezen okoknál fogva a vasuti munkások ezt tovább nem nézhetik tétlenül, ez ellen a legerélyesebben tiltakoznak. Az ankéten résztvett két munkástársunk magatartását helyesli és azért nekik bizalmat szavaz.

Továbbá kimondja a tiltakozó gyűlés, hogy a memorandumozásoktól eláll, egyedül csakis az öntudatos szervezkedés útját találja helyesnek s ezért csatlakozik a szociáldemokrata párthoz, amely egyetemlegesen küzd a népjogok kivívásáért.

Az elnök megköszönve az érdeklődést, a gyűlést bezárta.

A felugó munkás-marseillaise hangjai mellett oszlott szét a gyűlés.

Szolnok.

A szolnoki vasuti munkások igen sikerült nyilvános gyűlést tartottak március 10-én, a Kossuth-szálloda nagytermében. Napirend volt: A kereskedelmi kormány válasza emlékiratunkra és a miniszteriumban most folyó vasutas-ankét.

A gyűlést pont 3 órakor nyitotta meg Ábel János munkástársunk az egybehívók nevében. Elnöknek ajánlotta Rothmüller Adolfot, jegyzőnek Simon Ferenc munkástársakat, kiket a gyűlés egyhangulag meg is választott. Rothmüller munkástárs a gyűlést megnyitja és átadja a szót Kiss Lajos munkástársnak, a napirend előadójának. Kiss Lajos egyórás beszédében teljesen kifejtette azon igazságtalanságokat, amelybe a kereskedelmi kormány a vasuti munkásokat részesíti. Bonckés alá vette a memorandumra adott választ és teljes egészében ismertette annak minden pontjait, amelyek különben már a „Magyar Vasutas“-ból ismeretesek. Továbbá jellemezte a vasutas-ankétból kifolyólag azon dolgokat, amelyek arra kényszerítették a vasuti munkások kitűdteit, hogy ezen ankéten többé részt ne vegyenek. Érdekes volt az a különös hangulat

nyilvánítás, amely akkor nyert kifejezést amidőn gróf Batthyány és Pető Tivadarok nevei kerültek említésbe. Csak nagy nehezen lehetett az 1000 jelenlevő munkástársat a különböző közbekiáltásoktól visszatartani. Nagy tetszés mellett egyhangulag fogadták el a következő határozati javaslatot:

Határozati javaslat.

Az 1907. évi március hó 10-én tartott nyilvános vasutas-gyűlés, amely a Kossuth-szálloda nagytermében tartott meg, kimondja, hogy a mult év októberben a kereskedelmi kormányhoz benyújtott emlékiratra adott válasz a vasuti munkásságot ki nem elégíti. Az emlékirat válaszában is kiemelt anket, mely hivatva volna a vasutasok szolgálati szabályzatának rendezésével a munkásság helyzetén javítani, egyáltalán nem áll hivatása magaslatán, attól a vasuti munkásság mitsem vár.

A gyűlés ennél fogva csak helyeselt a vasuti munkások országos szövetségének ama vezetőségi határozatát, hogy részéről az ankétezt hiábavaló időfecsérlésnek tekinti. Egyben kimondja a szolnoki vasuti munkások gyűlése, hogy a szövetség képviselőinek az ankéten tanúsított férfias viselkedésével teljesen egyetért és úgy nekik, mint a „Magyar Vasutas“-nak bizalmat szavaz; a gyűlés belátva az ankétezt és emlékiratozás meddő voltát, kimondja, hogy a tettek mezejére lép és első lépésnek tartja ezen a téren az osztálytudatos szervezkedést, a szervezett munkásokkal való egyesülés intézményes keresztülvitelét.

Egyszersmind kimondja a mai gyűlés, hogy a szolnoki vasuti munkások szervező bizottsága utasítsa a központi szervező bizottságot, hogy a legerélyesebb akciót indítsa meg a vasuti munkások helyzetének javítása érdekében.

Egyben kimondja a gyűlés, hogy szívesen csatlakozik a nemzetközi szociáldemokrata párthoz és a külső munkásokhoz, mert csak ezen az alapon látja kivihetőnek a vasuti munkásság megélhetésének biztosítását és egy szebb jövő elérését.

A határozati javaslatot nagy lelkesedéssel egyhangulag elfogadták, még a jelenlevő forgalmi személyzet is.

Azután beszélt még dr. Szabó Béla elvtárs a nemzetköziség mibenlétéről. Beszéde elején tisztelt jelenlevőknek szólította az ottlévőket, de miután követelték, hogy mint szociáldemokratákat elvtársnak szólítsa őket, a legnagyobb készséggel meg is cselekedte ezt, mert éppen ő maga is először célzatosan használta az előbbi kifejezést, hogy azután magvas beszéd kíséretében rátérhessen az „elvtárs“ megszólításra.

Utána Darvas Ferenc szólalt fel, nagy lelkesedést keltve a munkások egyesüléséről és összetartásáról és annak nagyfontosságú erejéről.

Rothmüller elnök bejelenti még a piskii vasuti munkások átiratát, amelyet a gyűlés egyhangulag el is fogadott, ami már a határozati javaslatból ki is tűnik.

A remek és impozáns vasutas-gyűlés a Marseillaise hangjától hangos teremből azon reményben oszlott széjjel a legnagyobb rendben 5 órakor, hogy már többé „nem kérünk, hanem követelünk“.

*

Egy héttel később újból megmutatta a szolnoki vasuti munkásság, hogy nem csak a jelenre van gondja, de tiszteli az elmúlt nagy idők emlékét is. A szolnoki vasuti munkásság márciusi ünnepségével lapunk más helyén foglalkozunk.

Gyulafehérvár

Taggyűlésen vitatta meg a miniszternek az emlékiratra adott válasza. A hangulat olyan cikeseredett, hogy ha érne valamit, bizony bizalmatlanságot szavaztak volna a kereskedelmi miniszternek. A központi vezetőségnek bizalmat szavaz a csoport, amelynek tagjai tovább fognak küzdeni, hogy egy falattal nagyobb kenyér s egy órával rövidebb munkaidő legyen osztályrészük.

A munkások nem veszíthetnek mást, csak láncukat, de nyerhetnek érték cserébe egy egész világot.

Vasutasok márciusi ünnepe.

A márciusi napokat igazán méltóan és a szó helyes értelmezésében az idén ünnepelte először a vasuti munkásság.

Az idéntörtént először, hogy sok száz vasuti munkás rakta le a babérleveleket a forradalom költőjének szobrára. Az idén történt először, hogy a *testvériség* külsőleg is megnyilvánult akkor, amidőn a vasuti munkások együttesen hódoltak az igazi népszabadság lantosának szobra előtt. És ugyanabban az órában, amidőn az ország székhelyén a munkásegyletek zászlai hajoltak meg Petőfi Sándor szelleme előtt, ugyanakkor Szolnokon 800 vasuti munkás énekelte a munkásság forradalmi dalait a Szabadság szobra előtt. A vasuti munkásság impozáns két felvonulásáról igyekezünk kimerítő tudósítást közölni.

Budapesten.

A kora délutáni órákban gyülekeztek a vasuti munkások a József főherceg szálloda előtt. A menet élén a szociáldemokrata párt és a kávésegédek koszorui mellett vitték a vasuti munkások hatalmas koszoruját, akik oly óriási számban jelentek meg, hogy mindenütt élénk feltűnést keltettek. Mikor a tömeg a Petőfi-szobor elé érkezett, az általános munkásdalárda a „*Fel izmoskaru munkáshad*” kezdetű munkásdalt énekelte el. Ezután Rozs József szavalta el Csizmadia Sándor „*Március*” című költeményét. A dalárda „*Proletárok egyesüljetek*” kezdetű dala után *Weltner* elvtárs lépett a szobor talapzatára és a következőket mondotta:

Tisztelt elvtársak! Még lobognak azok a zászlók, amelyek mellett 15-én egy nagy hazugságot ünnepelték: a magyar szabadságot. A magyar politikai élet furesaságai közé tartozik, hogy azok, akik az év 364 napján mindig azon dolgoznak, hogy a szabadságot legyilkolják, eltemessék, azok, akik ellen egy egész ország munkássága küzd áldozatkészségének és lelkesedésének egész hatalmas erejével — hogy ezek a szabadságyilkosok egy napon szétmennek az egész országban és öblös hangon dicsóznak — a magyar szabadságról... Azok, akik a parlamentben mindig megmutatják tudatlanságukat, fékevesztett szabadság-gyűlöletüket és azt, hogy ellenségei a szabadságnak, — ezek március 15-ét tartják annak az alkalmas napnak, mikor veszedelem nélkül lehet a „szabadságról” beszélni.

A magyar szabadságról beszélnek a reakciószennylapjai is. Akik ádáz gyűlölettel rontottak és rotnak a munkásságra, azok mondják, hogy (olvassa): „joggal nevezhetjük ezt a napot a magyar szabadság ünnepének. Hiszen e napon temettük el a régi Magyarországot rendi alkotmányával, elavult hűbérrendszereivel, kiváltságaival, évszázados szabadalmaival és szabaddá tettük a földet, az embert, a lelkiismeretet és a gondolatot!... (Felkiáltások: Hazugság!) Ezek hirdetik azt, hogy a magyar szabadságot ők adták meg, csak szabadságszeretettük lángoló hevéből üsztönözve, semmi veszedelemről nem félve és senkitől nem kényszerítve; hogy az ő saját érzésük volt az, ami szabaddá tette, az földet, az embert, a lelkiismeretet, a gondolatot.”

Ime, önök talán nem is tudták, hogy ennyi szabadság van a mi országunkban... Ime: szabad a föld, a lelkiismeret, az ember, a gondolat. (Derültség.)

Mikor mi először jöttünk ide, hirdettük már akkor is, hogy a forradalmi munkásság lesz az, amely számban megerősödve, lelkesedésben megnöve el fog ide jönni és az a forradalmi érzés, amely a munkásságban van, el fogja igit a szabadság hullafosztogatóit erről a helyről (Eljenzés), mert ők maguk lesznek azok, akik nyíltan kimondják, hogy nem kell nekik a magyar nép szabadsága, hanem csak a saját szabadságuk.

Ma már aztán vitatják, hogy kié is Petőfi Sándor. Az Akadémiában is előadást tartottak arról, hogy Petőfi Sándor nem a népe, nem lehet tehát a szociáldemokratáké, hanem — az uralkodó osztályé. (Derültség.) Szegény Petőfi Sándor! Ha élne, tudom, nem választaná az Akadémia a tagjai közé. De máskülönben arra vagyunk kíváncsiak, hogy az Akadémia elvállalná-e Petőfi költeményei közül és megkoszorúzná-e az Akasszátok fel a királyokat! című versét és azt, amelyekben azt mondja:

*Itt a nyílom! Mibe löjjem?
Királyi székek állt előttem,
Beletöröm bársonyba,
Hogy csak úgy porzik kinyába,
Eljén, éljen a köztársaság!*

(Zajos éljenzés.) Nos: ha az Akadémia elvállalja ezt a verset, — nekünk nincs kifogásunk ellene. Petőfi Sándor érzését, forradalmiságát a király és a hóhér, A király esküje, A királyok ellen, A királyokhoz és még egy egész sereg költeménye jelzi. Ha az Akadémia hive lett a világszabadságnak, az egyenlőségnek, ha ez a lojalitástól duzzadó testület magáévá teszi ezeket a költeményeket, ám

fogadja el Petőfit, ám koszorúzza meg... De én azt hiszem, hogy ezt a Petőfit a népen kívül, a szervezett munkásokon, a szociáldemokratákon kívül senki sem vallja magáénak! (Ugy van!)

Foglalkozik ezután a földesurak „szabadságszeretetével”, akik a nép elnyomatását, kulik behozatalát tartják szem előtt. Majd így folytatja:

Ezek az urak akkor is, amikor azt hitték, hogy lánghan áll az ország, akkor is csak a közép-nemesség jogát biztosították és a közép-nemesség osztályuralmat akarták megerősíteni. Ugyanez a magyar országgyűlés hozta létre azt a választói jogot, amelynek alapján „választunk”: a cenzusos választói jogot; a jelenlegi fajmagyarok ragaszkodnak görcsösen hozzá (Le velük!), mert nem akarják eltűnni, hogy az ő szabadságuk helyébe a nép szabadsága lépjen és hogy igazi alkotmányos országban éljünk.

A második „szabadság”, amelyvel a „gondolatot, a lelkiismeretet, a földet, az embert szabaddá tették”, a — sajtószabadság volt. Mikor a pesti nép híret vette annak, hogy ezt a sajtószabadságot 10.000 forintos cenzushoz kötik, elégette azokat a lapokat, amelyek ezt hírül vitték. A választójog korlátozása és az újságkautió volt az a két eszköz, amelyvel — a néppel szemben — a saját osztályuralmuk szabadságát biztosították.

Azok a szabadsághősök, Petőfit kivéve, akiket mostanában a polgárság ünnepel, azokat az igazi, következetes demokratákat éppugy üldözték, ahogy üldözik ma. Üldözték Tancsicsot és lapját megölték, mert — véleményük szerint — „a léget egészen döglettessé teszi”, mert az igazi demokráciát hirdette, mert — ismét az ő szavaik —: „usztítja a parasztokat a kutyabőrösdiék ellen”. Akárcsak ma, amikor üldözik a Világszabadságot, mert „izgatja” a földmunkásokat a — borkabátosok ellen.

A mult és a ma szabadsághősei találkozhatnak; a maiak úgy ragaszkodnak előjogaikhoz, mint a régiek. A maiakat ismerjük mind nagyon jól. Amazokat is ismerte az a kor, amelynek Petőfije közbüki vágott: *Meddig tart ez örült hangzavar még? Meddig bögtök még a hon nevében?* Hát mink nem kérdezhajuk meg a választójog ellenségeitől, nem kiálthatjuk oda nekik: „*Meddig bögtök még a hon nevében?*”? Nem kérdezhajuk meg tőlük: „Hol hát az a magyar szabadság? (Ugy van!) Az építőmunkások zászlajának szalagjait nem lehetett elhozni, mert a magyar szabadság — bezárta az egyesületi helyiségbe. (Gyalázat!)

A magyar szabadságot, a mostanit, „a föld, az ember, a gondolat, a lelkiismeret szabadságát” legkésebben jellemzi az, hogy mindennap kapunk vagy tízezer helyről hírt, hogy az egyesülés, a gyülekezés jogát felrugják (Gyalázat!), hírt kapunk arról, hogy Andrássy szolgabírái (Le velük!) megtiltják a gyűlést, mert a „nép nagyon izgatott”. A gondolat szabad, de a gyűlést nem engedélyezik, mert „nincs semmi garancia arra, hogy a szónok nem fog izgatni”. Van szabadság, de gyűlést nem engedélyeznek, mert a „gyárosokra kedvezőtlen hatással volna ez”; a gyűlést nem engedélyezik, mert a nép szervezkedését Andrássy tiltotta... És a kormány, a szabadsághősök ivadékaiknak kormánya, a „győzelmes 48” (Le vele! Aruló!) sokkal gyalázatosabban dolgozik, mint Magyarország bármelyik kormánya dolgozott. (Ugy van!)

Hogy a felizgatott munkásság még nem mutatta meg, hogy a szabadságot nem enged elbarolni, ez csak annak tudható be, hogy nem akkor megy harsba, amikor az uralkodó osztály jónak látja, hogy provokálja. (Ugy van!)

Van-e hát szabadság ilyen állapotok mellett? Még ha szabad is a sajtó, biztosítva van a sajtószabadság és van általános választójog az országban, van-e szabadság akkor? Akkor sincs szabadság; akkor is csak a keret van meg, akkor is csak az ut van megadva, hogy az igazi szabadságért menjünk harcolni. (Ugy van!) Jelenti a sajtószabadság, az egyesülés szabadsága azt, hogy a munkás felszabadul a tőkés rabszolgasága alól? Jelenti az általános választójog azt, hogy a munkásság szabaddá lesz? A polgári osztály szabadsága nem jelenti a munkásosztály szabadságát. Csak jelenti azt, hogy a munkásság majd több eszközzel rendelkezik céljai elérésére. Mint ahogy a 48 nem jelenti azt, hogy igazán szabadságot és jogokat adtak a népeknek, hanem megcsinálták a keretét annak, hogy a jobbágyból bér munkás lehessen, hogy nem maradt rabszolgája egy embernek, hanem a kapitalizmusnak, egy egész osztálynak, amely az éhség korbácsával tartja féken.

A munkásosztály szabadsága más szabadság, mint a polgárságé, amint hogy a munkásság gondolatvilága is más, mint a polgárságé, melylyel homlokegyenest ellenkezik. A polgári osztályt a gyors meggazdagodás vágya vezeti és a leigázás egyenlőségét hirdeti; a munkásosztályt a politikai és gazdasági felvilágosodás vezeti, új országot, új világot akar, új tartalommal, új érzésekkel, új szépségekkel. (Eljenzés.) A munkásság szabadság-gondolata tehát más, mint a polgárságé.

A 48 átalakulási tettek lehetővé, hogy Magyarország is szabadon fejlődhesse, hogy a munkásosztály szabadságának utjait majd megnyitassanak. És hogy ma mindenféle kis fogásokkal igyekeznek a munkásságot az igazi szabadságtól távolabb vinni, ez azt jelenti, hogy a polgári kizsákmányolás azt akarja, hogy a munkásság ne ösmerje meg igazi helyzetét, hogy elhomályosítsák benne az osztályhelyzet felismerésének igazi tudatát.

Tisztelt elvtársaim, minékünk elsősorban az általános választójogért, az egyesülési és gyülekezési

jogért és az igazi sajtószabadságért kell küzdenünk. De ez minckünk még nem jelenti a szabadságot. Mégis küzdenünk kell érte, hogy utnak indulhassunk az igazi szabadságért, hogy eljőjjön az a március, amikor a munkásosztály a kapitalizmus alól való felszabadulásának ünnepét ünnepli... (Zajos éljenzés.) Ezt az igazi szabadságot, a kapitalista önkény, a rabszolgaság és a kizsákmányolás alól való felszabadulást akarjuk és hogy megfogadjuk, hogy ezt az igazi szabadságot kivívjuk, azért jövünk márciusban ide: a forradalmár Petőfi szobrához. (Hosszas éljenzés és taps.)

A beszéd elhangzása után az „Általános munkásdalárda” a Munkásmarsellaisét, a „Nem lesz a tőke ur mirajtunk...” kezdetű dalt énekelte.

~

Az óriási tömeg a legnagyobb rendben és hihetetlenül rövid idő alatt oszlott szét. És minthogy márciusi tüntető-felvonulásaink alkalmával mintegy tradícióvá válik nálunk a renhez és a felvonulás méltóságához és komolyságához való szigorú ragaszkodás — el nem tudtuk gondolni, mire való volt az a hihetetlenül nagy rendőri kirendeltség, az Andrássy-huszárjainak ez a „félelmetes” készenléte.

Felvonulásunk alkalmával a következő távirat érkezett:

Veleték küzdünk. Éljen a szociáldemokrácia!

A sátoraljnyhelyi vasutasegyülés.

Este folytatódott a márciusi ünnep a „József főherceg”-szálloda nagytermében. Erről a „Mulatságok” rovatában emlékezünk meg.

Debrecenben.

Impozáns módon ünnepelték a debreceniek Petőfi emlékezetét és pedig oly hatalmas tömeggel, hogy Debrecen polgársága ezt a felvonulást látva, méltán aggódhatott, egy üldözés következményeire gondolva. Az ünnepély, melyet tüntető felvonulás előzött meg, a Kollegium udvarára volt bejelentve, ahol a Petőfi-szobor van. A jogakadémia igazgatója szóbelileg tudomásul vette az ünnepélyt és gyorsan elutazott. A polgármester pedig nem vette tudomásul a szóbeli bejelentést, tudva jól, hogy az igazgató rendelkezését az igazgató kálmista-kerikális fölöttesei úgy sem fogják jóváhagyni. Valóban ez úgy is történt, senki sem adott írásbeli beleegyezést. Ekkor a pártvezetőség elment Kis Aronhoz, az öreg püspökhöz, ahol Vágó elvtárs kijelentette, hogy délután ötezer munkás fog felvonulni s ha nem eresztik be őket a Kollegiumba, akkor hogy mi történik, arról többé a párt nem felel. Erre aztán szédítő gyorsasággal kiadták az engedélyt, amelynek láttára a polgármester vért köpött mérgében, biztosan számítva, hogy most elbánnhat a szocialistákkal. Már óriási készülődés volt. A katonaság készenlétebe volt helyezve, de megnyugtathatjuk a *készülők* férfit, hogy a munkásság sohasem akkor fog harsba lépni, mikor ő neki jól eszik. Ezen előzmények után zajlott le a hatalmas ünnepély. A felvonulás a város főutcáján hőmpölygött végig, a résztvevők száma 3000-en felüli volt. A nézőközönség számát 10.000-en felülre becsülték. Elöl mentek a koszorú a *sztrájkoló asztalosok*, utánuk az *építőmunkások*, azután a *szervezett vasuti munkások*, óriási tömeg, akik először vettek részt szociáldemokrata felvonulásban, ezután következtek a *nőmunkások* közül 300-an, majd a *földmunkások*, *fuvárosok* s *téglagyári munkások*, aztán a *cipészek*, *vas- és fém munkások*, akiknek sorában a *gázgyári munkások* mentek teljes számmal, a *kereskedelmi*, *alkalmazottak*, *festők*, *nyomdászok*, *élelmiszeri munkások*, az utjonnan szervezett *mészárosok* a *hentesekkel*, *szabók*, *ácsok* s *malommunkások*, a *Marseillaisét* s egyéb forradalmi dalokat énekeltek s úgy ösünlöttek be a Kollegium udvarába, ahol a tömeg egyik fele a lépcsőházban foglalt helyet, a másik pedig az udvarban. A lépcsőházban, ahol a szobrot a munkásság megkoszorúzta — Petőfiné, a forradalmárnak — A forradalmi szociáldemokraták — feliratu babérkoszorúval Strasser József és Vágó Béla elvtársak méltatták Petőfi Sándor érdemeit életéből, költészetéből s a jelen idők undek, reakciós voltából mutatva ki, hogy Petőfihez egyedül a proletariátusnak van köze.

A beszédek után a Marseillaisét énekelve oszlott szét az óriási tömeg, amely fegyelmzetttségével s impozáns, óriási váltával tüntetett némán, minden bekövetkeztető földőzése ellen a hatalomnak.

Szolnokon

8000 ember jelenlétében zajlott le a márciusi ünnepély. Ennek egy tízedrészét vasuti munkások képezték, akik közül legfeljebb a szolgálatot teljesítők hiányozhattak, oly annyira teljes számmal jelentek meg a „Szabadság”-szobor előtt.

Az ünnepély sorozatát a dalárda éneke nyitotta meg, amely után *Cservenka* Miklós

elvtárs fejtegette a márciusi napok jelentőségét. Történelmi adatokkal bizonyította, hogy milyen óriási a különbség ama szabadságok között, amelyekkel az uralkodó osztályok akarnak a dolgozóknak nyújtani és az igazi népszabadság között. Fokozott munkára serkent, kitartásra buzdít, hogy mielőbb elérkezzék valamennyiünk legforróbb óhaja: a világszabadság!

Cservenka beszéde után a szociáldemokrata párt nevében Darvas Ferenc elvtárs helyezte a szobor talapzatára a koszorút. Majd Irhási Gyula elvtárs szavalta el Csizmadia „Március” című költeményét.

„A szárnyas kerék rabszolgáinak nevében” Kiss Lajos koszorúzza meg a „Szabadság” szobort. A délutáni ünnepélyt a dalárda zárta be, amennyiben elénekelt a „Proletárok egyesüljétek” kezdetű munkásdalt. Az ünnepély este a „Nemzeti Szállóba” disztermében folytatódott, amelyen Gárdos Mariska (Budapestről) tartotta az ünnepi beszédet.

Ez a három márciusi ünnepély is eléggé bizonyítja, hogy a vasuti munkások megértették a testvériség jelentőségét. Együtt ünnepelték az összmunakassággal a márciusi nagy napok emlékét és együtt fognak küzdeni az újabb márciusi napokon az igazi népszabadság eszméiért.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

A helyicsoportok közleményei.

A Máv. gépgyári helyicsoport folyó hó 24-én, vasárnap délelőtt 9 órakor a helyicsoport helyiségében (Orczi-ut 47, Menlicher-féle vendéglő) taggyűlést tart. Ugyanott este 6 órakor felolvasást is tartunk, melyre kérjük minden tagtársunk pontos megjelenését. Továbbá felkérjük mindazon tagtársainkat, akik tagsági díjukkal hátralékban vannak, hogy azt minél előbb fizessék be az elszámolás megejtése végett, ellenkező esetben kénytelenek leszünk az alapszabályok 6-ik pontja szerint eljárni.

A helyicsoport vezetősége.

A rákosi helyicsoport e hó 26-án, este 7 órakor felolvasást tart.

A petrozsényi helyicsoport e hó 24-én, este 6 órakor taggyűlést tart. A taggyűlést felolvasás követi, amelyre mindenki eljőjjön.

Április 8-án, esti 7 órakor vezetőségi ülés.

A verseci helyicsoport 1907. évi március hó 24-én, d. u. 3 órakor a helyicsoport helyiségében (Selyemgyár-utca 71) taggyűlést tart.

A zánkai helyicsoport alakuló gyűlése március 24-én, délután 6 órakor lesz. Beiratkozásokat Ulas József munkástárs már most eszközöl. Vasutasok, akik a környéken dolgoznak, mind ott legyenek.

A ceglédi helyicsoport április 4-én taggyűlést és ezután értekezletet tart, amelyen nem tagokat is szívesen lát a vezetőség.

A kiskunfélegyházi helyicsoport március 24-én, délután 4 órakor saját helyiségében taggyűlést tart. Ugy a volt, mint az új vezetőségi tagokat kérjük már 3 órakor megjelenni.

A dombóvári helyicsoport folyó hó 24-én, este 7 órakor új elnökválasztás céljából taggyűlést tart. Fontos dologról lévén szó, mind ott legyetek.

A szegedi helyicsoport folyó hó 24-én, délután fél 3 órakor taggyűlést tart. Minden szerdán este 8 órakor egyleti helyiségünkben tudományos felolvasást tartunk.

A gyulafehérvári helyicsoport bizalmiférfiai minden csütörtökön este 7 órakor értekezletet tartanak az elnök lakásán, Szent Imre-utca 7. szám alatt. Taggyűlés minden hó első vasárnapján a Benedek-féle vendéglőben. A legközelebbi taggyűlés hus-

vét hétfőjén lesz. Ama tagtársak, akik tagsági könyvecskéjüket még nem juttatták el hozzánk, ellenőrzés végett vagy a bizalmiférfiaknak adják át, vagy juttassák az elnökhöz.

A bruckkirályhidai helyicsoport taggyűlést minden hónap első hétfőjén este 6-9 óráig, hivatalos órát és vezetőségi ülést minden hónap 15-én, este 6-10 óráig tart.

Emlékezzék, gróf ur!

Igen, kedves Batthyány Tivadar gróf ur, ön emlékezzék, mint a szentkoronás szövetség elnöke. Ha ebben a minőségében csinált valaha valamit a vasutasokért, ha megszokta azt a munkát, amely azok érdekében végeztetik, akik az állam egyik legnagyobb üzemének igájában görnyednek, ha egy parányi rokonszenvet, érdeklődést érez az aranyzsínor cifra nyomorusága, a nagyságos és tekintetes vasutas urak „fent az ernyő, nincsen kas”-szerű állapota iránt, akkor ez az emlékezés nem fog olyan nagyon a terhére lenni, hiszen kedves emlékezésre sarkaljuk önt. Ha pedig mindezt egy garzálát sem tett keresztül a vasutasok érdekében, ha eszupán a holondítás, a nyomorúságnak a csitítgatása, a kenyérért kiáltó szájak befogása volt az ön összes munkája, legalább annyit tegyen meg a szentkoronás szövetség tagjainak érdekében, hogy emlékezzék!

Oh, ez az emlékezés nem kerül olyan nagy megerőltetésbe. Kastélya valamelyik termének ösükkel telirakott falai között leül a cimeres karosszékre és emlékezik, ha tud. Nem kell messze időre emlékeznie, alig négy-öt hónapos az a história, amire hecses figyelmét felhívjuk: ennyire tán ön is képes leendő.

Szegeden történt. Igenis, az országos gyűlésen. Méltóztatik emlékezni? Ugy van, akkor történt a dolog, mikor önt Szegeden zajos abengolással és füttyel fogadták azok az emberek, akik előre tudták azt, hogy az ön szereplése a vasutastársadalomban veszedelmes szereplés, akik előre tudták azt, hogy a grófi koronával való közéleti szédelésnek káros következményei lehetnek azok között, akiket a korona fénye elkábit, akik megittasulnak egy eleven gróf közelségének és frázisainak a hódító hatásától és tapsolva hirdetik azt a győzelmet, amely hasonlatos ama medvevadászéhoz, aki a medve bőrére előre ivott.

Emlékezzék, gróf ur, ön az abengoló, füttyülő, nyers emberek ösztönésének e váratlan megnyilatkozása elől reszketve húzódott Szeged város diszes hintójának a belsejébe és a sárgalacsinok és rakétabombák röpkeúsei között a fedett helyen ilyesmit gondolt:

— Megálljatok, ezt a füttyöt majd felváltja a taps, ezt az abengolást majd tuldörgi az éljen, a bomba-puffogtatást majd tulbömbüli az én frázis-ágyum, csak azt engedjétek meg, hogy a kanócot meggyujtsam.

Emlékezzék, gróf ur, Szeged város közgyűlési termében, az országos gyűlés színe előtt mennyire bátran viselkedett. Az a sápadtság, az a félelem, az az ideges reszketés, az az undor, amit az igazság, az őszinteség kissé váratlan és szokatlan megnyilatkozásának pillanatában elfogta, eltűnt az arcáról. Beszélt, frázisokat ágyuzott a hirtelen hevülő vasutasok közé. Zugott az éljen, dörgött, füleket hasított a taps és ön győzött. Hivatalos győzelmet aratott numerusokban és tán a lelkekben is.

De milyen áron?

Emlékezzék, gróf ur, ön a csatanyerés fontosságától megbódulva odaállt a közgyűlés színe elé és magának a kereskedelmi miniszternek, akit most Kossuth Ferencnek hívnak, kijelentéseket tett. Azaz bocsánatot, ígéreteket tett.

Jnt-e eszébe? Persze, önnek ezer a baja, a gondja. Önt a magyarok istene arra teremtette, hogy egyszer-kétszer megmentse a hazát. A hazamentés munkája csak úgy ér valamit, ha az ember közvetlenül —

például a miniszteri székből — csinálja s ön ma sem miniszter. És a haza? Ó, az még mindig rászorul a megmentésre. Csoda, hogy ön ebbe a helyzetbe bele nem örül.

Kegyes engedelmével tehát majd segítünk emlékezni. Ön Szeged város közgyűlési termében az országos gyűlés előtt azt állította, hogy Kossuth Ferencet felkereste betegágyában. A miniszter ön útján izeni a vasutasoknak, hogy legyenek nyugodtak, a fizetésrendezés még a tél folyamán meglesz. Igaz-e?

Most, ha gorombák, de őszinték akarnánk lenni, azt kérdeznék öntől, gróf ur: Ki hazudott? Ön, vagy Kossuth Ferenc?

A taps megvolt, az éljenzéstől még mindig siket Szeged város polgármestere, a mámor köde megülte az agyakat, de a taps elült, a köd elszállt és most már azt kérjük, hol a fizetésrendezés?

A golya utban van. A tél hivatalosan is beköszöntött. A márciusi hó is elolvadt. A mezők fölött pacsirták hirdetik a kikeletet, a medve előhújt a barlangjából, a gróf ur nem egyszer pohárköszöntötte már a tavaszi fuvalmakat, a szívek kikeletjét, a lelkek tavaszát, az ébredés korszakát.

De ám a vasutasok is ébrednek, gróf ur. A színes álomkép elröpi a tél utolsó hófellegével. A méltóságod igazmondásában való hit kezd olvadozni; vagy tán el is olvadt? Csak a nyomorúság maradt meg és nyakra-főre eregeti ki méhéből a kiábrándulás visító kölykeit.

Tudjuk, hogy a tavasz eme szülöttének a visitása kellemetlen emlékeket ébreszt fel Méltóságod lelkében, de azért csak emlékezzék, gróf ur!

Mi megmondottuk a szegedi mámor perceiben, hogy keserves kiábrándulás lesz ennek a vidéki mulatozásnak az ára. A hó elolvadt, a keserves tél akármily hosszú volt, akárhogyan kedvezett is a gróf ur szavahihetőségének, eltűnt, az irgalmát, visszahozhatlanul.

Hol a fizetésrendezés? Ki hazudott? Ön vagy Kossuth Ferenc? — ezek a kérdések tolazkodnak elő. Dehogyan is minálunk, dehogyan is a mi lelkünkben. Mi tisztában voltunk az ön ígéretének az értékével, mi nem csalódhattunk. Csak azok csalódhattak, akik hittek benne, akik önnek tapsoltak, akik az ön szakállát proféta-szakállnak hitték.

Ezek a szentkoronások voltak. Olvassa el, gróf ur, ezt a hivatalos írást.

A MAGYAR SZENT KORONA ORSZÁGI VASUTAS SZÖVETSÉGEI
DOMBOVÁRI KERÜLET.

A t. kerület Vezetőségének stb.

A dombóvári kerület f. hó 10-én tartott gyűlésén körekező határozati javaslatot fogadta el:

„Fájdalommal tapasztalják az alkalmazottakat, hogy a már régen és ismételve felsőbb helyről, de annak idején még a jelenleg többségben levő orsz. párt részéről is ígért fizetésrendezésünk dolgában eddig semmi sem történt. Mert a pragmatika dolgában tartott eddigi vonatott tempóban haladó tanácskozások fizetésrendezési értekezleteknek nem vehetők.

A tél folyamára lett a fizetésrendezés ígérete és már tavasz van, de a fizetésrendezésnek még csak körvonalait sem látjuk.

A bizalmatlanság és elkeseredés emiatt fokozatosan nő és a súlyos anyagi állapotok közönyt szülnek és bémítóló nehezédek az alkalmazottak munkakövére.

Ezen tényállásnál fogva a kerület vezetősége utasítatlik, hogy ezen állapotot a központi vezetőség tudomására hozza s felhívja, hogy illetékes helyen a hangulatot tolmácsolva minden lehető eszközzel odahasson, hogy a fizetésrendezés ne csak ígéret maradjon, hanem sürgősen megvalósuljon.

Felkérjük a t. társkerületet, hogy ezen határozati javaslatot magáéval tenni és ezen értelemben eljárni sziveskedjék.

Dombóvár, 1907 március 11-én.

Rókusz András,
kerületi titkár.

Singer Dezső,
kerületi elnök.

Nos, méltóságos ur, ki mondja, hogy felsőbb helyen is hazudtak, a többségben levő országgyűlési párt is hazudott, az ankét is hazudik? Igenis, a szentkoronások szövetségének egyik kerülete mondja és arra kéri a többieket, hogy mondják ők is ezt, mert így van.

Persze, hogy így van!

A szentkoronásoknak is van annyi eszük — úgy látszik, a gróf ur ennek az ellenkezőjére számított, hogy a telet a tavasztól, a hazugságot az igazmondástól meg tudják különböztetni. Az ő nyomorúságukat sem lehet azzal kielégíteni, hogy gróf Batthyány az elnökük most már vígan koplalhatunk, mert a „bizalmatlanság és elkeseredés fokozatosan nő”.

Mire vezet? Azt nagyon könnyű kitalálni. És ha ez bekövetkezik, hiába mondja Batthyány gróf ur, hogy tavasz végére rendbe jö minden, az ördög se hisz ennek, mert tudják, hogy tavasz után nyár, nyár után ősz és aztán megint tél következik. Az évszakok végével pedig nem lehet bolondítani azt a türelmetlen éhséget, amelynek gyomra már az évszakok elején is üres.

Hogy ez így történt, annak mi nem örülünk. Ez csak a mi igazságunkat pecsélte meg. Akik bennünket szidtak, akik üntétték, azok most írásban dörzsölik az ön orra alá a bizalmatlanságot, az abcugot, a fütttyöt, a sárgalaesint, a rakétabombát.

A szegedi fogadtatás után megkefélted a gróf ur és rendben volt a dolog. Ezt tessék magáról lekeféltetni! De mindennek előtt, emlékezzék csak a gróf ur!

LEVELEZÉS.

Temesvár. (Podgyász- és gyorsáru-hordók helyzete.) A podgyász-hordárok és gyorsáru-raktári munkások 1907. évi február hó 26-án értekezletet tartottak, amelyen megvitatták tirthetetlen helyzetüket. A munkáidejük reggeli fél 5 órától este 10 óráig tart. Ez idő alatt közlekedik 56 vonat és 3 gyorstehervonat. 18 podgyász-hordár közül a vonatoknál 7 embernek kell a gyorsáru-tranzitot végezni és minden második napon rájuk kerül a sor. Ezen idő alatt az utasokat kiszolgálni nem szabad. Ebből a hét emberből egy ki van rendelve inspekciónak, akinek feladata kétszer 17 órai szolgálat után egy éjjeli inspekciónak végezni. Ha aludni akar, akkor alhatik a peronon.

A hét embernek a munkájuk elvégzése után a peronon is le kell söpörni. A fizetésük naponta egy korona. Az éjjeli inspekciónak semmit sem kapnak. Ha szabad vagy pihenő napjuk van és nem szolgálnak ki vonatokat, az egy koronát levonják tőlük. A nyolc napi szabadságból nem élveznek semmit, mert nem kapják meg.

A gyorsáru-raktári munkások napibére két korona. Reggel fél 7 órától este 7 óráig dolgoznak. Reggeli vagy ebédidejük nincs. Este 7 órától 9 óráig kapnak 40 fillér pótlékot. Ha esznek, Onódy raktárnok mint valami brutális hajcsár, rájuk rivall, hogy az evés nincs előírva. Ezenfelül a felügyeleti személyeket ki kell szolgálniok, akármennyi is a munkájuk. Minden héten egy-egy napi pihenőjük van.

Felhívjuk az igazgatóság figyelmét, hogy ezen tarthatatlan helyzeten minél előbb enyhítsen.

A szabadság hónapból.

Megzavart felolvasás. Lapunk zártakor értesülünk, hogy a keleti helyi csoport helyiségébe, ahol Kondor Bernát elvtárs felolvasást tartott, rendőrpribekek törtek be és úgy Kondor, valamint Farkas elvtársakat a rendőrségre kísérték, ahol megindították ellenük az eljárást tiltott gyűlésezés miatt. Ez történt a szabadság hónapjában, a „szabadság hónapban.” Jövő számunkban kimerítő tudósítást hozunk az esetről.

INNEN-ONNAN.

+ Szakszervezetek kongresszusa. A szakszervezetek országos tanácsa augusztus hó 18., 19. és 20. napjára hívta egybe a negyedik szakszervezeti kongresszust és már most felhívja az országos szövetségek és az önálló helyi egyesületek vezetősegeit, hogy ebben az időben ne tartsák közgyűléseiket.

+ Fűtőházi munkások sztrájkja Nyíregyházán. A nyíregyházai kiscasutasok fűtőházi munkásai a múlt hét végén beszüntették a munkát, mert az üzletvezető, Kristó Ferenc minden komoly ok nélkül a munkásokat érzékeny büntetéssel sújtotta. De ellenére annak, hogy a munkások a kerrillet titkára útján maguk is megkísérelték a békés megoldást, nem kívánván mást egyelőre, mint hogy az üzletvezető mondjon le a büntetés foganatosításáról. Hogy ő erre nem volt hajlandó a vesszőparipáról leszállni, a munkások bérköveteléssel álltak elő. Az eddigi 10 órai munkaidő fentartása mellett 3 korona és 320 fillér napibér helyett 4 koronát, a tulorákért 25 százalékos, a vasár- és ünnepnap munkákért pedig 50 százalékos bérpótlékot követelnek. Ha a sztrájkolók között nem akad áruló, bizonyos a győzelmük.

+ Utazás a szamosvölgyi vasuton. A Nép-szavának írják: Nem kis kellemetlenségek érik az utazó közönséget a szamosvölgyi vasuti vonalon, ha a természet nem áldotta meg a kincsek olyan tömegével, hogy az I. vagy II. osztályon utazhasson. Ami a szibói állomáson történik, az egyenesen felháborító. Ezen a munkásoklakta vidéken ugyan csak kinullázzák az utazó közönséget. Az igazgatóság indított öt személyszállító kocsit, ebből három darab első és második osztályu, a másik kettő pedig harmadik osztályu s amíg az első és második osztályban az ürességtől konganak a kocsik, a harmadik osztályban hering módjára tömnek össze az embereket. Ha valaki szóvá teszi, hogy nincs hely, akkor a kalauz ráförmed, hogy csak szálljon be, mert különben ott marad. Különösen egy Pongrácz nevű kalauz nagy mestere az utasokkal való gorbáskodásnak. Így volt ez e hó 14-én is, mikor az első és másodosztályu kocsik kongtak az ürességtől, addig a harmadosztályu kocsik zsufolva voltak és egy sereg utas nem jutott helyhez. Uram fia, gondoltak egyet és csatoltak a géphez egy — marhaszállító kocsit, amelybe ülve két munkásembert taszoltak be.

Ilyen állapotok vannak a szamosvölgyi vasuton. Egyébként a vonat rendszeren jó száz lépésnyire áll meg az állomástól, hogy aztán a sárba akár bele is fállhat a szegény utas.

Az igazgatóság helyesen tenné, ha nemcsak a részvényesek zsebeit nézné, hanem egy keveset ügyelne az utazó közönségnek — majd inít mondunk — kényelmére is.

+ Köszönetnyilvánítás. Szeretett munkástársaim! Hosszas betegségem alatt irántam tanúsított áldozatkészségükért ezton fogadják hálás köszönetem. Munkástársi üdvözléssel: Farkas József, kazánkovács, Északi főműhely.

+ Vasuti szerencsétlenség. Karbinból jellenti egy távirat, hogy Torusiche állomáson egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. Tizenhét ember meghalt, harmincöt súlyosan megsebesült.

+ Az államvasutak beruházásai. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter március 12-én törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé az államvasutak és a posta- és táviró-intézet részére beszerzendő forgalmi eszközök, valamint az államvasutak állomásain és vonalain szükséges beruházások költségeinek fedezéséről.

A négy szakaszból álló törvényjavaslat az állam bevételeiből kilencven millió koronát köt le a beruházások céljaira, még pedig hatvan millió koronát, mint új hitelt, az államvasut lokomotív- és kocsiparkjának kiegészítésére s a posta részére mozgó postakocsik és közúti gépkocsik beszerzésére. Az államvasuti vonalak és állomások kiegészítésére és kibővítésére az 1907. évi költségvetés hitelből 30,090,000 korona felhasználására kér felhatalmazást a kereskedelmi miniszter.

+ Nyugtázás. Gyékényes-ről értesítenek bennünket, hogy ottani testvéreink Kertész Lajos bal-eset következtében elhunyt társuk özvegyének és árváinak segélyezésére gyűjtést rendeztek, amely-nél adakoztak: Kovács József 1.—, Bolla Gábor 1.—, Sági I. 1.—, Kovács Gy. 1.—, Utsi I. 1.—, Magyar I. —.50, Bogdán A. —.40, Hadzsi P. —.40, Bécsi S. —.40, Bodí K. —.40, Szekoványics F. —.40, Marencsics I. —.40, Kozma Gy. —.40, Szalai S. —.30, Gyórfi S. —.20, Simozics I. —.20, összesen 9.— kor. Az összeget özv. Kertész Lajosné köszönettel fűvette.

MULATSÁGOK.

Mulatság. A márciusi estély, melyet a szervező bizottság rendezett e hó 17-én a József főherceg-szállodában, várakozáson felül sikerült.

Az általános munkásdalárda forradalmi dala után dr. Landler tagtárs tartott nagyhatású beszédet március jelentőségéről, élénk színekkel esetelve az uralkodó osztályok viselkedését, amikor forradalmi jelszavakkal megnyerték eszközül az elnyomott népeket, hogy aztán rutul elárulják és újabb szolgásgába döntsék.

A műsor többi szereplője is nagy hatást ért el.

A rendezőség ezton mond köszönetet mindazoknak, akik az ünnepély sikere érdekében közreműködtek.

Szerkesztői üzenetek.

Északi főműhely. Nem minden csodálkozás nélkül halljuk, hogy a Törekvés dalárda közgyűléséről a Magyar Vasutas utolsó számában közzétett közlemény sok, különben derék és jóérzésű munkástársunknál is megütközést keltett. Elismerjük, annak a közleménynek a formája talán nem volt tulságosan szerencsésen megválasztva. De ki kell emelnünk, hogy azt a rövidke hirt nem az északi főműhely valamelyik munkása vagy éppenséggel a dalárdának valamelyik tagja írta, hanem olyasvalaki, aki nem egészen ismerője a vasuti munkások hangulatának és érzéseinek. Így történhetett, hogy alkalmatlan helyen nyomta meg egy kissé erősebben a pennát. De bántani a Törekvést a legkevésbé sem akarta és ha akarata ellenére bántott volna meg valakit, ezton jelenti ki, hogy sajnálja a félreértést. Hogy egyébként magát a Törekvést nem akarta bántani, az kitűnik a hírek abból a részéből, amely a legnagyobb tisztelet és dicséret hangján emlékszik meg a dalárdáról.

Ezután az illetékes és hivatalos kijelentés után mi, a Magyar Vasutas szerkesztősége, akik mindenha a legjobb bajtársi lábon állottunk az északi főműhelyben dolgozó derék testvéreinkkel, kedélyesen és barátságossággal csak ezt mondjuk a duzzogóknak:

— Fiuk, ne bolondozzatok!

Érsekújvár. Jól mulattunk, amikor a „Kis Magyar Alföld” című laposkának azt a förmedvényt olvastuk. Dehogya is jut eszünkbe annak a csirkészu tentanyalónak az ostobaságán boszankodni. Azért fizetik, hogy ilyen értelmetlen zagyvaságot írjon össze-vissza. Kiki ugy keresi meg a kenyerét, ahogy tudja.

Ama-Tör. Nagyon jó. Hetenkint lemegy. De szeretném, ha előzetesen mindig megállapodhatnánk a feldolgozandó anyagot illetőleg. Üdv.

Piski. Vendéglősöknek nem csinálunk reklámot. Ez nem fér össze elveinkkel.

Szépkúti József művezetőgyakornokhelyettes-jelölt urnak, Sátorajhajhely. Elismert dolog, hogy ön annyira vitte árulkodása folytán már a katonaságnál is, hogy egyik bajtársa egy évet szolgált utána az ön piszkos mesterkedése folytán. Itt hívjuk fel, hogy hagyjon fel árulkodásaival, mert azt kell hinnünk, hogy a nagy okossága sugalmazza önnek ezt. Ön ugyanis annyira okos ember, hogy Perbenyikre utazván, már Nagygyéresen kiszállt. Valószínűleg ott elmékedett gyaloglása közben, miképpen kell együttműködésével munkástársainak ártani. Ismételtén felhívjuk, hogy gondolkodjon egy kissé és ne agitáljon a szervezett munkások ellen, mert ha továbbra is így viselkedik, meg fogjuk mutatni önt annak az embernek, aki önért egy évvel tovább szolgált a katonaság-eál, ugvis szeretné e nagy szívességet önnek megköszönni.

Több levélről és küldeményről a jövő számban.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet

Világosság könyvnyomda r.-t Budapest, Nyár-utca 1.

Első Leánykiházasító-Egylet m. sz. (Gyermekek- és életbiztosító-intézet) Budapesten, VI., Teréz-körút 40—42. Alapított 1863. évben. Folyó év február havában 1.879,400 korona értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1.618,200 korona értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében folyó év február havában 202,040 kor. és az intézet fenn állása óta 11.405,286 korona 49 fillér fizettetett ki. — Ezen intézet a gyermek- és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb díjtételek és legelőnyösebb feltételek mellett.